

Hem>Lagstiftning och rättspraxis>Nationell lagstiftning

Nationell lagstiftning

Rumänien

Här hittar du information om rättssystemet i Rumänien och får en översikt över rumänsk lagstiftning.

Rättskällor

De rumänska rättskällorna är den rumänska författningen, lagar antagna av parlamentet (grundlagar, lagar av grundlagskaraktär och vanliga lagar), dekret av Rumäniens president, regeringens normativa rättsakter (förordningar, undantagsförordningar, beslut), rättsakter utfärdade av centrala myndigheter (ministerförordningar, riktlinjer och föreskrifter), rättsakter utfärdade av lokala myndigheter (regionstyrelse, kommunfullmäktige, Bukarests stadsfullmäktige), EU-lagstiftning (förordningar, direktiv), internationella fördrag som Rumänien är part i.

Typen av rättsliga instrument – beskrivning

Det rumänska regelverket omfattar följande rättsliga instrument:

Författningen är Rumäniens högsta lag och reglerar Rumäniens uppbyggnad som en enhetlig och odelbar nationalstat, förhållandena mellan den verkställande, lagstiftande och dömande makten, samt mellan offentliga myndigheter, medborgare och juridiska personer.

Grundlagarna härrör från den konstitutionella makten – dvs. från den konstitutionella församling som valts och sammankallats i detta syfte.

Lagar av grundlagskaraktär reglerar områden som är av stor betydelse för staten, till exempel landets gränser, det rumänska medborgarskapet, riksvapnet och statens sigill, rättsordningen för egendom och arv, organisation och genomförande av folkomröstningar, brott, straff och hur dessa verkställs, Högsta domstolens, domstolarnas, åklagarmyndighetens och revisionsrättens organisation och funktion, rättigheterna för personer som lidit skada till följd av en offentlig myndighets agerande, landets försvarsmakt, regeringsorganens och politiska partiers organisation.

Vanliga lagar reglerar alla andra områden som inte omfattas av lagar av grundlagskaraktär. En vanlig lag kan inte ändra en överordnad rättsregel, till exempel en lag av grundlagskaraktär eller författningen.

I särskilda fall (när parlamentet har semester) kan vissa områden inom vilka parlamentet har beslutanderätt, genom delegering av lagstiftningsmakten, regleras genom **regeringsdekret**. Dekretet utfärdas inom de gränser och på de villkor som anges i en särskild lag om delegation. I krissituationer kan regeringen utfärda undantagsförordningar inom alla områden om detta är nödvändigt.

Genom **regeringsbeslut** föreskrivs hur lagar ska genomföras i praktiken och andra aspekter av deras genomförande.

Rättsakter (förordningar och riktlinjer) **som utfärdas av centrala myndigheter** utfärdas bara på grundval av och för att genomföra lagar, regeringsbeslut och förordningar.

De oberoende förvaltningsorganens rättsakter.

Rättsakter utfärdade av lokala myndigheter (regionstyrelse, kommunfullmäktige, Bukarests stadsfullmäktige) reglerar de områden som omfattas av deras behörighet.

Övriga rättskällor

Europadomstolens och EU-domstolens rättspraxis.

Nationell rättspraxis är visserligen inte en rättskälla, men beslut av Högsta domstolen som syftar till att säkerställa en enhetlig tolkning av vissa rättsregler utgör faktiska sekundära rättskällor. Beslut av författningsdomstolen som har allmängiltig verkan och inte bara avser parterna i tvisten kan dessutom betraktas som sekundära rättskällor.

Enligt artikel 1 i lag nr 287/2009 om civillagen utgörs civilrättens källor av lagstiftning, **praxis och allmänna rättsprinciper**. Med praxis avses här tradition (sedvana) och arbetsmetoder.

Enligt den ovannämnda bestämmelsen gäller följande regler för tillämpning av praxis som rättskälla:

Praxis tillämpas i situationer som inte omfattas av bestämmelser i lagstiftningen. Om praxis saknas tillämpas de bestämmelser i lagstiftningen som avser liknande situationer, och om sådana bestämmelser saknas tillämpas allmänna rättsliga principer.

I frågor som regleras av lagstiftning tillämpas praxis bara i den mån lagstiftningen uttryckligen hänvisar till denna.

Endast praxis som uppfyller krav på allmän ordning och god moral erkänns som rättskällor.

Berörda parter måste bevisa att praxis föreligger och visa vad den innebär. Praxis som offentliggjorts i samlingar som utarbetats av de relevanta bemyndigade enheterna eller organen förutsätts föreligga så länge det inte finns några bevis för motsatsen.

Rättsreglernas hierarki

Rättsreglerna i Rumänien har följande hierarki:

Den rumänska författningen och grundlagarna står högst i hierarkin. Alla andra rättsakter måste vara förenliga med dessa.

Därefter kommer lagstiftning av grundlagskaraktär. Parlamentet antar sådan lagstiftning med kvalificerad majoritet.

Vanliga lagar kommer på tredje plats. Parlamentet antar vanliga lagar med enkel majoritet. En vanlig lag kan inte ändra lagar av grundlagskaraktär eller författningen.

Regeringens förordningar kommer på fjärde plats i hierarkin.

Regeringsbeslut kommer på femte plats i hierarkin.

Rättsakter som utfärdas av centrala myndigheter och av oberoende förvaltningsorgan kommer på sjätte plats i hierarkin.

Rättsakter som utfärdas av lokala myndigheter (regionstyrelse, kommunfullmäktige, Bukarests stadsfullmäktige) står längst ned i hierarkin.

Institutionell ram

Institutioner ansvariga för antagandet av rättsregler

Enligt författningen är staten uppbyggd på grundval av demokratiska konstitutionella principer om **maktfördelning och maktbalans** (åtskillnad mellan den lagstiftande, verkställande och dömande makten).

Makten är fördelad mellan parlamentet, regeringen och de rättsliga myndigheterna. Författningsdomstolen, Rumäniens ombudsman (*Avocatul Poporului din România*), revisionsrätten (*Curtea de Conturi*) och lagrådet (*Consiliul Legislativ*) upprätthåller också maktbalansen mellan myndigheter och medborgare.

Parlamentet är medborgarnas högsta representativa organ och den enda lagstiftande församlingen i landet. Det består av två kammare, nämligen **deputeradekammaren** och **senaten**. Parlamentet har i princip exklusiv **lagstiftningsbefogenhet**, men i vissa fall delas denna uppgift med den **verkställande makten (regeringen)** och valmanskåren (medborgarna).

Regeringen får utfärda förordningar enligt en särskild lag om delegation som har antagits av parlamentet. I särskilda krissituationer där det är viktigt att agera snabbt får regeringen också utfärda undantagsförordningar.

Lagstiftningsprocessen

Lagstiftningsprocessen består av tre faser:

1. Regeringsfasen eller den förparlamentariska fasen:

Regeringen utarbetar ett lagförslag.

Ett offentligt samråd om lagförslaget äger rum i enlighet med lagstiftningen.

Lagrådet, de olika ministerierna och andra institutioner godkänner lagförslaget.

Lagförslaget antas av regeringen.

2. Den parlamentariska fasen:

Lagförslaget översänds till en av kamrarna (deputeradekammaren eller senaten), beroende på den behörighetsfördelning som fastställts i Rumäniens författning.

Betänkandet/yttrandet om lagförslaget diskuteras och antas i parlamentets ständiga utskott (i vissa fall kan särskilda utskott inrättas).

Under ett plenarsammanträde avger senaten sitt yttrande om de lagförslag och utkast till lagstiftning som den mottagit. Yttrandet ska avges inom 45 dagar från den dag lagförslagen och utkasten till lagstiftning ingavs till parlamentets ständiga kontor.

För lagsamlingar och annan särskilt komplex lagstiftning är tidsfristen 60 dagar från den dag dessa ingavs till parlamentets ständiga kontor.

För regeringens undantagsförordningar är tidsfristen 30 dagar.

Om dessa tidsfrister överskrids anses lagförslaget eller utkastet till lagstiftning antaget och läggs fram för deputeradekammaren, som fattar det slutliga beslutet.

Lagförslaget/utkastet till lagstiftning blir därefter föremål för omröstning (då det antas eller förkastas) och vidarebefordras till beslutande kammare (deputeradekammaren eller senaten), som antar rättsakten i dess slutgiltiga form.

3. Den efterparlamentariska fasen:

Författningsdomstolen kontrollerar (genom en *förhandskontroll*) att lagen är förenlig med författningen. Kontrollen kan begäras av **Rumäniens president**, talmannen i någon av kamrarna, regeringen, Högsta domstolen, den rumänska ombudsmannen eller minst 50 deputerade eller 25 senatorer.

Författningsdomstolen kan även på eget initiativ kontrollera initiativ om revidering av författningen.

Till sist **kungörs lagen** av presidenten inom 20 dagar från mottagandet. Om presidenten begär att lagen ska granskas på nytt (endast *en* sådan begäran kan göras) eller att dess förenlighet med författningen ska undersökas, ska lagen kungöras senast 10 dagar efter det att den har granskats på nytt eller efter det att författningsdomstolen har slagit fast att den är förenlig med författningen.

Lagen träder i kraft senast tre dagar efter det att den har offentliggjorts i del I i det rumänska officiella kungörelseorganet, eller vid en senare tidpunkt som fastställs i lagen.

Rättsdatabaser

a) **Lagstiftningsportalen**, som drivs av justitieministeriet, är ett rättssystem som gör det möjligt för alla intresserade personer att få snabb, gratis och obegränsad tillgång till uppdaterad och konsoliderad nationell lagstiftning. Portalen är sammanlänkad med EU:s gemensamma portal för nationell lagstiftning, **N-Lex**.

Lagstiftningsportalen utvecklades av justitieministeriet inom ramen för ett projekt som fick stöd från Europeiska socialfonden. Projektet ingick i *det operativa programmet "Administrativ kapacitet"*.

Databasen uppdateras dagligen och ger tillgång till mer än 150 000 lagar från 1989 fram till i dag, och till en mängd äldre lagar som fortfarande är relevanta. I databasen kan man söka på en mängd olika kriterier, t.ex.

ord i titeln,

ord i texten,

typ av dokument,

dokumentnummer,

officiell publikation (typ och nummer),

datum för offentliggörande,

den myndighet som utfärdat lagen osv.

b) En annan **rättsdatabas i Rumänien** som utformats, förvaltas och uppdateras av lagrådet ger också allmänheten kostnadsfri tillgång till Rumäniens lagstiftning.

Det rör sig om nätversionen av *Repertoriul legislației Românie®* – det officiella registret över Rumäniens lagstiftning, med exakta och korrekta uppgifter om den rättsliga ställningen för varje lag vid olika tidpunkter.

Databasen omfattar perioden från 1864 fram till idag.

Man kan söka på följande kriterier:

Kategori/typ av rättsakt.

Nummer.

Utfärdandeår (period).

Intervall för offentliggörande.

Officiell publikation (typ, nummer, år).

Nyckelord i titeln.

Aktuell status (i kraft, inte längre i kraft).

Andra sökkriterier (allmän/specifik, offentliggjord/inte offentliggjord).

På **lagrådets** intranät finns en databas som uppdateras med sådan detaljerad rättslig information som krävs för att godkänna utkast till rättsakter eller som kan användas i lagstiftningsförfarandet.

c) Det är möjligt att få tillgång till en annan rättslig [databas](#) (om än organiserad på ett annat sätt) via [deputeradekammarens](#) webbplats. Sökningar kan göras på typ av rättsakt, nummer, datum, offentlig myndighet som utfärdade den normativa rättsakten, datum för offentliggörande och nyckelord (i rättsaktens titel eller huvudtext).

Är tillgången till databasen kostnadsfri?

Ja, tillgången till databasen är **kostnadsfri**.

Senaste uppdatering: 16/07/2020

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.